

ΚΛΘΕ ΜΕΡΑ

ΤΟΥ ΑΝΙΩΝΗ ΚΑΡΚΑΛΙΑΝΝΗ

Τα όρια του Κυπριακού

Τα τελευταία χρόνια το πατριωτικό μας φρόνιμα έχει σε τέτοιο σημείο καταπέσει ώστε καμιά εφημερίδα δεν τολμούσε να «χτυπήσει» το Κυπριακό ή το «όνομα των Σκοπίων» στην πρώτη σελίδα. Για τα τηλεοπτικά μας κανάλια τα «εθνικά» αυτά θέματα ήταν εντελώς ανύπαρκτα. Μη σας φανεί όμως παράδοξο αν αυτές τις πραγματικά κρίσιμες μέρες, που θα πρέπει να πάρουμε την ιστορική απόφαση να πούμε το «ναι» ή το «όχι» για τη «λύση» του Κυπριακού, θα αρχίσουν πάλι να ακούγονται πα-

Νέος δυναμικός
όρος διαπραγ-
μάτευσης η έ-
νταξη στην Ε.Ε.

τραχόθεν οι γνωστές πατριωτικές κορώνες. Το πρόβλημα είναι αναμφίβολα δύσκολο και περίπλοκο, στη μέχρι τώρα πορεία του έχει αφήσει θυσίες, αίμα και πολλή δυσπιστία και απαιτείται ισχυρή θέληση για να κατανικηθούν όλα αυτά τα εμπόδια και καμιά απο-

λύτως λύση δεν φαίνεται να είναι λειτουργική και βιώσιμη χωρίς αυτή την ισχυρή θέληση για λύση, και από τις δύο πλευρές. Η λύση που θα προτείνει ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ Κόφι Ανάν θα είναι γνωστή σε λίγες ώρες, τα όρια όμως μέσα στα οποία μπορεί να διαμορφωθεί οποιαδήποτε λύση έχουν διαμορφωθεί πριν από πολλά χρόνια και είναι σε όλους γνωστά. Σε πατριώτες, πατριδοκάπηλους, σε εθνικούς μειοδότες και πλειοδότες.

Οριο ανυπέρβλητο, π.χ., φαίνεται ότι είναι πως οι σχέσεις των δύο κυπριακών κοινοτήτων δεν μπορεί να είναι σχέσεις πλειοψηφίας και μειοψηφίας. Δεν ήταν ποτέ. Ούτε όταν ο αρχιεπίσκοπος Μακάριος έφερνε το 1950 το αποτέλεσμα ενός δημοψηφίσματος, όπου το σύνολο σχεδόν της ελληνοκυπριακής πλειοψηφίας ζητούσε αυτοδιάθεση που πρακτικά ισοδυναμούσε με την ένωση και ενσωμάτωση της Κύπρου στην Ελλάδα. Το κατάλαβε και ο ίδιος αργότερα και ουσιαστικά έθεσε το δεύτερο ανυπέρβλητο όριο: ότι η Κύπρος οφείλει να είναι ανεξάρτητο κράτος, όπου θα συμβιώνουν δύο κοινότητες, όπως συμβίωσαν επί αιώνες. Οπου ούτε η Ελλάδα ούτε η Τουρκία, «μπότερες πατρίδες» ή μητριές, θα έχουν τον πρώτο και αποφασιστικό λόγο. Πάνω σ' αυτό το σημείο διαφώνησε η μέχρι προδοσίας πατριδοκάπηλη χούντα και προκάλεσε την τραγωδία του 1974.

Το τρίτο μάλλον αμετάθετο όριο είναι η στρατιωτική ήττα που υποστήκαμε το 1974. Η κατάληψη και η κατοχή της βόρειας Κύπρου από τουρκικά στρατεύματα, η ουσιαστική διχοτόμηση της νήσου και η εδραίωση ενός τουρκοκυπριακού κρατιδίου που ασκεί αδιατάρακτη κυριαρχία επί ένα τέταρτο του αιώνα σε δική του ξεχωριστή εδαφική επικράτεια, είναι αποτέλεσμα στρατιωτικής επέμβασης, την οποία προκάλεσε όχι η Κύπρος αλλά η Ελλάδα και ηττήθηκε στη σύγκρουση που επακολούθησε. Είναι πολύ δύσκολο με διπλωματικά μέσα να ανατρέψουμε αυτό το στρατιωτικό αποτέλεσμα. Μπορούμε, όμως, να το απαλύνουμε και, το κυριότερο, να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις και τους όρους μιας ομαλότερης συμβίωσης των δύο κοινοτήτων στην ανεξάρτητη και μέλος της Ενωμένης Ευρώπης Κύπρο.

Οφείλουμε, βέβαια, να ομολογήσουμε ότι ο Κόφι Ανάν, με την υποστήριξη της αμερικανικής και ευρωπαϊκής διπλωματίας, κατά κάποιο τρόπο «μιας την έφερε». Την παραμονή της ένταξης της Κύπρου στην Ε.Ε. και με όρους άκρως πειστικούς έφερε την πρότασή του, μεταβάλλοντας ουσιαστικά τη λύση του Κυπριακού σε προϋπόθεση της ένταξης παρά την αντίθετη απόφαση του Ελσίνκι. Η οποία, ωστόσο, δεν χάνει την αξία της ως πλαίσιο διαπραγμάτευσης, το πιο δυναμικό και ελπιδοφόρο πλαίσιο από όσα υπήρξαν μέχρι τώρα.

Μέσα σε αυτά τα όρια φαίνεται ότι θα κινηθεί η λύση ή η «μη λύση» του Κυπριακού. Υπάρχουν πολλοί που, στην Κύπρο και εδώ, υποστηρίζουν ότι «η μη λύση» και η παράταση της εκκρεμότητας είναι... η συμφερότερη λύση. Παραδόξως ο ισχυρισμός αυτός συμπίπτει με την πάγια θέση του τουρκικού υπουργείου Εξωτερικών και του Ραούφ Ντενκτάς, που αποβλέπει στη νομιμοποίηση και διεθνή αναγνώριση των από την πλευρά τους κερκτημένων.